

Z á p i s n i c a

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Teranoch, konaného dňa 8.7.2013

Prítomní: podľa prezenčnej listiny v prílohe – poslanci 6 / neprítomný Ing. Daniel Melich/

Program: 1. Protipovodňové opatrenia.

Zasadnutie OcZ otvorila a viedla starostka obce Mgr. Gajdošová, ktorá privítala prítomných poslancov aj občanov a oboznámila ich s programom, ktorý bol plnením uznesenia č. 98/2013 bod č.1,2 .

Za overovateľov zápisnice boli navrhnutí: Mgr. Izák Maroš
Teren Pavel

Jediným bodom programu bolo doriešiť protipovodňové opatrenia za účasti odborníka na túto problematiku. Na zastupiteľstvo starostka pozvala Ing. Michala Kravčíka CSc, ktorý sa zaoberá problematikou povodní v rámci Slovenska a Ing. Miroslava Hríba zo Zvolena ,ktorý je lesný inžinier zaoberajúci sa aj povodňami a vypracovaním projektov na protipovodňové opatrenia.

Ing. Kravčík CSc poukázal na hlavné nedostatky prečo niektoré naše lokality vytápa. Sú to najmä: nedodržanie dobrej farmárskej praxe pri využívaní poľnohospodárskej pôdy

- nevhodný manažment dažďových vôd v intraviláne obce
- zanedbaná infraštruktúra manažmentu dažďových vôd s nedodržiavaním princípu solidarity
- skanalizovaný jarok nestiha odvádzať vody a vylieva sa do obce /Široká ulica a Bajčov jarok/
- manažment dažďových vôd je postavený na rigolovaní a odkanalizovaní
- 3000-4000 m³ vody odteká kanálmi a hromadí sa na nevhodných miestach
- na hraniciach pozemkov sú drobné rigoly, ktoré nestačia odoberať vodu a dochádza k susedským sporom
- krajina rýchlo vysychá a zhoršuje sa kvalita života v obci.
- k lokálnym záplavám prispieva aj nevhodný rigol – Smižiansky dom
- voda je hataná aj zátarasami na kanáli pri Petrovských a Slobodovcoch a pôvodný jarok vedený cez betonárku, je vedený okolo betonárky a nie priamo cez betonárku ako predtým
- nevhodné sietie poľnohospodárskych plodín – kukurica, slnečnica.
- na začiatku rigola sa ukladajú nánosy bahna , cesta na Puku je tobogánom pre vodu – nadobúda rýchly spád
- vymývaním pôdy až na íl spôsobuje stratu úrodnosti
- priemerný sklon môže byť pri sieti 6 %, miestami dosahuje pole sklon až 12 %
- nánosy bahna a vysušovanie spôsobuje silnú eróziu pôdy
- najhlavnejšou príčinou vymývania je nevhodné obrábanie pôdy – v Suchom jarku je vymytá pôda až na skelet
- **na všetkých kritických miestach sa zistilo oranie po spádnici, ktoré sa nemá robiť, je potrebné orať po vrstevnici**
- **dôležitá je aj zmena osevných postupov.**

Rizikovými plochami sú Domby /Dom dôchodcov/, kde odtok vody podľa výpočtov pri 100 mm zrážkach presahuje 3240 m³/s vody, Stará hora /Bajčov jarok/ 21710 m³/s, Nad kostolom 11960 m³/s, Za humnami 17630 m³/s, čo predstavuje extrémne prívalové vody.

Projekt, ktorý navrhujú títo odborníci rieši ochranu poľnohospodárskej krajiny. Najprv treba vyriešiť, aby do obce pritekalo čo najmenej prívalových vôd z polí.

Prvou alternatívou je poprerušovanie vykopaného rigola na Dombách každých 20 m Neorať po spádnicí a vytvoriť klasické medze. Vytvoriť štyri zemné hrádze. Urobiť výstavbu suchého poldra a kaskády jazierok nad Smižianskym domom. Pod vinicami urobiť jazierka s objemom 300-500 m³ vody. Pri kostole urobiť záchytnú nádrž. Za humnami okrem zasekávacích pásov na údolí urobiť 3 nádržky na zachytávanie vody.

Od budúceho roka platí zákon pre poľnohospodárov, ktorý ukladá vyňať 7 % poľnohospodárskej pôdy na systémové zmeny v prevencii proti povodňam, nová agrárna politika – diverzifikácia / Brusel /.

Odborníci nám navrhujú prijať VZN na zmiernenie negatívnych dopadov, ktorého znenie navrhli do zastupiteľstva.

Zastupiteľstva sa zúčastnili obyvatelia obce, ktorí boli najviac postihnutí povodňami.

Pán Žlnka sa vyjadril k navrhovaným krokom: pôvodné myslenie bolo dať vodu rýchlo preč, ale toto riešenie sa mu páči. Treba určiť miesta, kde najskôr začať zasekávacie pásy – rigoly bez spevnenia. Dlaždice, ktoré sa nachádzajú v Bajčovom jarku treba použiť na spevnenie okraja rigolov. Treba oboznámiť Ing. Vazana – agronóma s riešením. Pýtal sa, či to bude aj detailnejšie rozpracované – Ing. Kravčík CSc mu odpovedal, že to závisí od nás, či prijmem tieto opatrenia.

Pán Stankovič sa vyjadril ako zneprijímať život v obci vytvárajúce sa guľky počas dažďov, ktoré sú vytvorené z umelých hnojív, ktoré poľnohospodári používajú na poliach a tieto spôsobujú poškodenia domov v ich samotnej statike. Spýtal sa, či sa nebudú množiť komáre, keď tu bude stojaca voda. Ing. Kravčík mu odpovedal, že komáre sa množia tým, že sme krajinu vysušili. Inkubačná doba pre komáre je 12 dní. Pokiaľ máme dostatok vody v krajine, funguje tu potravinový reťazec, množia sa žaby, vtáky, ktoré sa živia týmto hmyzom. Tým, že urobíme tieto inovatívne opatrenia pre našu obec, môžeme ju zatriktívniť – sme blízko Dudiniec.

Pani Vatrová poukázala na Krupinské Lazy, kde vodu zadržávajú umiestnením vhodných skál a kríkov.

Starostka obce sa pýtala na to, kto nám dá potvrdenie o sklone poľnohospodárskej pôdy, kde celkový sklon je 12 %. Ing. Kravčík CSc jej odpovedal, že geodet musí zamerať tieto oblasti a dať potvrdenie.

Ing. Miroslav Hríb sa vyjadril, že v 45 obciach robil dohľad nad vykonávanými protipovodňovými opatreniami v rámci projektov. Upozornil nás, že kopanie rýh sa nesmie nechať len na buldozeristu, tento to musí robiť pod odborným vedením, nivelačným prístrojom by sme mu mali zamerať ako treba kopáť. Keď sa rozpráva s poľnohospodármi, trápi ich blato, ktoré sa hromadí a zamedzuje výnosom. V hĺbke 40 cm raz za 3 – 4 roky zhutnia pôdu hlbokou orbou a takto zmenia štruktúru pôdy. Poľnohospodár dobre vie, kedy zníži odvod vody z poľa. Treba ich žiadať o zalesňovacie pásy. Keď sa robia jazierka, vloží sa

do nich rúra /20/, aby sa nepoškodila hrádza. Hrádze sa majú vegetačne spojiť vysadením vhodných drevín – vrb – toto by mohol byť aj impulz pre nezamestnaných našej obce, našli by tu prácu a uplatnenie. Ak zachytíme vodu, upraví sa štruktúra pôdy, bude menej prísuškov a v studniach bude viac vody.

Ing. Kravčík CSc upozornil, aby vodu zachytávali obyvatelia Terian aj na svojich pozemkoch. Aby si vytvárali jazierka a menšie vodné plochy, aby zachytávali dažďovú vodu na polievanie. Ak voda ostáva do 72 hodín a nekvasí, je mikroklima v poriadku. V Širokej ulici môže záhradný architekt urobiť pekné prostredie.

Ing. Hríb upozornil, že máme v prvom rade viesť dialóg s Ing. Maczom – majiteľom poľnohospodárskeho družstva a vysvetliť mu naše stanovisko. Ak by nechcel ustúpiť, existuje organizácia ENVIROŠPION – inšpekcia životného prostredia,
- inšpekcia pôdohospodárstva

kde by sme mali napísať sťažnosť, ale to len v krajnom prípade.

Na budúci rok sa budú podpisovať nové zmluvy o prenájmoch pôdy a tu máme možnosť vytvoriť si farmy na úrovni obce. Terénne stavby a tieto práce pri tvorbe nádrží by umožnili zjednotiť sa v názoroch a tak ukázať našu silu.

Ďalej upozornil, že do konca tohto mesiaca by sme mali doriešiť tieto požiadavky. Ing. Hríb hovoril, že má projekčné firmy, ktoré vedia rýchlo a lacno urobiť projekty na práce, ale najviac by sme mali využiť vlastné kapacity a stroje.

Pani Priadková žiadala o vybudovanie šachty v cestnom telese, do ktorej by prebytočná voda z cesty mohla odtiecť.

Pán Teren Pavel pripomenul, že treba pri Smižianskom dome vybrať rúry a spraviť odtok.

Starostka obce informovala o tom, že životnému prostrediu išla žiadosť, kde sa uvádzajú škody spôsobené na moste a tiež, škody na obecnom majetku.

Ďalej uviedla, že materiály, ktoré nám nechal Ing. Kravčík CSc pošle emailom aj Ing. Maczovi.

Pani Žlnková pripomenula, že je schválený zákon o pôde, kde majiteľ nesmie dovoliť, aby sa ornica znehodnocovala a odplavovala.

Pani Miháliková navrhla, aby čím skôr bolo jednané s Ing. Maczom.

V závere rozpravy prijali poslanci jednomyseľne VZN č. 1/2013 na zmierňovanie negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzanie povodňam a suchu na území katastra obce Terany. Vzorové VZN poskytol Ing. Michal Kravčík CSc a Ing. Miroslav Hríb. Prítomných bolo 6 poslancov.

U z n e s e n i e č. 99/2013

Obecné zastupitel'stvo P O V E R U J E

1/ Starostku obce zvolat' jednanie za účasti Ing. Macza, Ing. Vazana a Ing. Kravčíka, CSc k protipovodňovým opatreniam.

Termín do 20.7.2013

Zodpovedná: v texte

2/ Starostku obce následne zvolat' zastupitel'stvo.

Termín do 26.7.2013

Zodpovedná: v texte

3/ Starostku obce spojit' sa s Ing. Hríbom , aby predložil 3 cenové ponuky na projektovú dokumentáciu k danej problematike.

Termín do 26.7.2013

Zodpovedná: v texte

4/ Starostku obce pokračovaním prác - výkopmi za domami v zmysle návrhu pána Ing. Kravčíka CSc.

Termín do 26.7.2013

Zodpovedná: v texte

5/ Starostku obce zabezpečovať aj naďalej čistenie existujúcich jarkov, ich vykášanie, prehĺbit' a rozšírit' jarok od Matečku po cintorín.

Termín: trvalý

Zodpovedná: v texte

Hlasovanie v bodoch 1 až 5: všetci poslanci 6 x za.

U z n e s e n i e č. 100/2013

Obecné zastupitel'stvo S C H V A E U J E

1/ VZN č. 1/2013 na zmiernovanie dôsledkov klimatických zmien, predchádzanie povodniám a suchu na území katastra obce Terany.

VZN č. 1/2013 je prílohou zápisnice.

Hlasovanie: všetci poslanci 6 x za.

V Teranoch 11.7.2013

Zapísala: Janka Klapalová

Overovatelia zápisnice: Mgr. Maroš Izák

Pavel Teren

Mgr. Iveta Gajdošová
starostka obce

Všeobecné záväzné nariadenie Obce Terany

č. 1/2013

na zmierňovanie negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzanie povodňam a suchu na území katastra obce Terany

Paragraf 1

Toto Všeobecné záväzné nariadenie upravuje a bližšie špecifikuje spôsob zmierňovania negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodňam a suchu na území katastra obce Terany. Na obecnej úrovni aplikuje ochranu vodných zdrojov v zmysle Koncepcie ochrany vodných zdrojov, ktorú Európska rada pre životné prostredie schválila 17. decembra 2012.

Paragraf 2

Vykonávateľ zmierňovania negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodňam a suchu na území katastra obce Terany:

1. Vykonávateľom zmierňovania negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodňam a suchu na území katastra obce Terany je každá fyzická a právnická osoba, ktorá svojou činnosťou pri hospodárskych aktivitách v katastri obce poškodila zemský povrch zhutnením pôdy, resp. spôsobom obrábania tak, že zerodovala poškodené plochy, z ktorých odteká dažďová voda s ornicou do najbližšieho rigola a potoka a prispieva k riziku povodni a sucha.
2. Toto VZN platí aj pre každú právnickú a fyzickú osobu, ktorá zastrešila, zabetónovala resp. zaasfaltovala zemský povrch pri investičnej výstavbe.
3. Vykonávacia povinnosť zmierňovania negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodňam a suchu na území katastra obce sa vzťahuje na pozemky s nevhodným spôsobom obrábania a investičnej výstavbe, následkom ktorej došlo k zhutneniu resp. zastrešeniu, či zapečateniu pôdy a znemožneniu vsakovania dažďovej vody v rozsahu väčšom ako 50 m².
4. Rozsah vykonávacej povinnosti je právnická, alebo fyzická osoba povinná zahrnúť do spôsobov obhospodarovania pozemkov i a územnoplánovacej dokumentácie tak, aby prirodzený odtok dažďovej vody z lokality, na ktorej je investičný zámer, resp. navrhovaný spôsob obrábania pôdy neprispieval k zvýšeniu odtoku dažďovej vody.
5. Ak rozsah vykonávanej povinnosti nebude zahrnutý do územnoplánovacej dokumentácie, resp. do hospodárenia na poľnohospodárskych pozemkoch, obec žiadosť o investičný zámer investora resp. stavebníka neschváli, a tým neodporučí vydanie stavebného povolenia príslušným stavebným úradom, lešného hospodárskeho plánu, či plánu využívania poľnohospodárskej pôdy.

Paragraf 3

Oslobodenie od vykonávacej povinnosti

Od vykonávacej povinnosti sú oslobodené fyzické a právnické osoby, ktorých funkčnosť zamedzenia prirodzenej infiltrácie nepresiahne 1 rok. V prípade využívania poľnohospodárskej pôdy, ak funkčnosť zamedzenia prirodzenej infiltrácie nepresiahne 3 mesiace.

Paragraf 4

Spôsob výpočtu vykonávacej povinnosti

1. Pre výpočet vykonávacej povinnosti zmierňovania negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodniam a suchu na území katastra obce Terany sa vychádzalo zo základných zmien na území katastra a stavu poškodenia lesnej, poľnohospodárskej krajiny a intravilánu s priemerným úhrnom zrážok pre oblasť okresu Krupina, ktorá dosahuje 700 mm. Zo spevnených a zhutnených plôch dochádza ku každoročnému 85%-nému odtoku vody z úhrnu zrážok, čo je 600 mm (600 litrov z m²). Pre toto bilančné zvýšenie odtoku dažďovej vody je povinná každá právnická a fyzická osoba vytvoriť podmienky pre zbieranie a vsakovanie dažďovej vody do pôdy na svojom pozemku v intraviláne a extraviláne
2. Výpočet rozsahu vykonávacej povinnosti na zmierňovanie negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodniam a suchu na území katastra obce Terany je nasledovný:

$$V_{ak} = Z_{extr} / 1000 \times P_{poš}$$

Kde

- V_{ak} je vypočítaný akumulčný objem na zachytenie privalovej zrážky v m³
- Z_{extr} je extrémna privalová zrážka (mm), v oblasti Terany dosahuje 100 mm
- $P_{poš}$ poškodená plocha v m²

Príklad:

- Ak je zastavaná plocha 200 m², objem odtekajúcej vody je 20 m³
- Ak je v lesnom poraste, resp. v poľnohospodárskej krajine 1 km ciest s priemernou šírkou 4 m, ktoré zbierajú dažďovú vodu zo svojho povrchu a privádzajú na najbližšieho rýgola, potom z poškodenej krajiny odteká do potoka 340 m³ dažďovej vody a tá prispieva k povodni. Vlastník, či správca bude musieť zjednať nápravu, aby dažďová voda nepritekala do obce.

3. Spôsoby systému umelej infiltrácie pre zmierňovanie negatívnych dôsledkov klimatických zmien, predchádzania povodniam a suchu na území katastra obce Terany sa fyzickej či právnickej osobe nestanovujú. Môžu byť vykonávané viaceré formy tejto povinnosti napríklad prostredníctvom umelých jazierok, dažďových záhrad, zasiakavacích pásov, čí jam a pod. Základnou podmienkou je funkčnosť s estetickým dotvorením priestoru.

Paragraf 5

Poplatok za nedodržiavanie VZN

1. Každá právnická a fyzická osoba je povinná bez výnimky do jedného roka od platnosti tohto Všeobecne záväzného nariadenia predložiť obci doklady o zrealizovaných opatreniach na poškodených častiach pozemkov.
2. V prípade, že tak neurobí, obec vyrubí poplatok fyzickej, resp. právnickej osobe za každý jeden m² ornej pôdy oranej po spádnici 0,10 eur každoročne. Pre spevnené plochy bude obec vyrubovať poplatok 0,10 eur za každý jeden štvorcový meter zastrešeného, zaasfaltovaného resp. zabetónovaného zemského povrchu. Právnická a fyzická osoba bude tento poplatok odvádzať obci dovtedy, kým nezjedná nápravu.
3. Obec zriadi Fond na revitalizáciu krajiny, z ktorého bude obec financovať projekty na budovanie preventívnych protipovodňových a revitalizačných opatrení.

Paragraf 6

Záverečné ustanovenia

1. Týmto všeobecne záväzným nariadením sa uznieslo Obecné zastupiteľstvo obce Terany dňa 8.7.2013 uznesením č. 100/2013, počtom hlasov 6 z prítomných 6 poslancov.
2. Zmeny a doplnky tohto všeobecne záväzného nariadenia schvaľuje Obecné zastupiteľstvo.
3. Toto VZN nadobúda platnosť 15. dňom od vyvesenia na úradnej tabuli obce, t.j. 24.7.2013, v intraviláne obce nadobúda platnosť od 1.1. 2017.

Mgr. Iveta Gajdošová
starostka obce

Zverejnené 9.7.2013